

V októbri 2014 si pripomíname 50 rokov od prerodu ortopedickej protetiky na Slovensku. Pri tejto príležitosti sa nedávno konal v priestoroch Radošinského naivného divadla krst knihy MUDr. Jána Koreňa, primára bývalého protetického oddelenia FN a prvého riaditeľa Špecializovanej nemocnice pre ortopedickú protetiku s názvom 50 rokov zdravotnej starostlivosti v ortopedickej protetike na Slovensku. Knihu slávnostne pokrstil Svätopluk Malachovský, predstaviteľ roly Jánošíka, ktorý knihu z úcty k slovenskej tradícii posypal hrachom. Autor knihu venuje všetkým, ktorí „venujú svoj čas, vedomosti a zručnosti v starostlivosti o pacientov s telesným postihnutím a snažia sa o zlepšenie ich neľahkého údely“.

Text Mgr. Zuzana Szemóková

Dnes vám už protézu nepošlú poštou! Našťastie

Nielen narastajúci počet nehôd a ťažkých úrazov, ale i choroby vyplývajúce z našej životossprávy môžu viesť k strate končatiny. Ťažko si dnes predstaviť, že ešte pred 50 rokmi ľudom posielali výrobcovia tieto pomôcky poštou. Bez ďalšieho lekárskeho dohľadu!

Budovateľské 50. roky minulého storočia presadzovali extenzívny rast hospodárstva, ktorý mal vplyv i na manufaktúrnu výrobu zdravotníckych pomôcok. Táto skutočnosť spôsobila, že pomôcky pre pacientov aj s ťažkým postihnutím vyrábali podniky so zamestnancami bez adekvátneho medicínskeho vzdelania. Pracovali len s hodnotami nameranými mernými technikmi. Pacient sa s nimi ani osobne nestretol. Takto vyrobené pomôcky potom nie raz odovzdali pacientovi prostredníctvom služieb pošty. Výsledkom boli časté problémy s ich nosením, ktoré viedli v mnohých prípadoch práve k ich nevyužívaniu. Pacientovi sa fyzická kondícia nezlepšila a často bol odkázaný až na invalidný vozík.

V súčasnosti je na ortopedickú protézu odkázaných množstvo ľudí na Slovensku. Predstava, že by ich správne používanie nenesledoval odborný lekár, by nás vrátila desiat-

ky rokov naspäť. Najviac amputácií končatín dnes lekári vykonávajú najmä u starších ľudí, nezriedka aj u detí. Dôvodov je pritom veľa. Ohrozenou skupinou sú najmä diabetici s tzv. syndrómom diabetickej nohy z dôvodu postihnutia štruktúr nohy, čo je jedna zo sprievodných komplikácií cukrovky. Na Slovensku amputovali nohu v roku 2012 až 4065 diabetikom! Do veľkej rizikovej skupiny ohrozených však patria aj pacienti s poruchami ciev či onkologickí pacienti.

Vďaka dnešnému komplexnému prístupu k starostlivosti môže byť pacient pokojný. Krajské protetické oddelenia v Banskej Bystrici, Košiciach ako prví nositelia zásadných zmien v protetike už zanikli. Nástupcom niekdajšieho Krajského protetického oddelenia pre Bratislavu a západoslovenský kraj sa stala Špecializovaná nemocnica pre ortopedickú protetiku. Tá poskytuje tú najodbornejšiu komplexnú starostlivosť o pacienta až dodnes. Zabezpečuje ambulantnú, ústavnú, rehabilitačnú aj operačnú zdravotnú starostlivosť, a to na jednom mieste spolu s technickými pracoviskami výroby a poskytovania individuálnych ortopedickoprotetických pomôcok. Zmenil sa prístup k pacientovi: zvýšila sa odborná medicínska stránka, posilnila sa komuniká-

cia medzi odbornými pracovníkmi a skvalitnili sa i možnosti presného merania pomôcok. „Vždy sme sa snažili o využitie vedecko-technického pokroku v prospech našich pacientov. Dnes už bežne aplikujeme aj mikroprocesorom riadené „inteligentné“ protézy a ortézy. Pacienti majú u nás k dispozícii školu chôdze, ale i možnosť bezplatne si vyskúšať pomôcky zložené z rôznych nových komponentov a vybrať si. Samozrejme, v súlade s odporúčaním lekára. Sadrovanie pri odoberaní merných podkladov nahradili digitálne skenery a ručnú výrobu modelov CNC frézy,“ dodáva PhDr. Denisa Vlková, MBA, zo Špecializovanej nemocnice pre ortopedickú protetiku Bratislava, n. o.

MUDr. Ján Koreň,
autor knihy

Pre optimálnu výživu očí

Ak chceme, aby naše oči boli zdravé, mali by sme dodržiavať zásady zdravého životného štýlu – teda vyváženú životosprávu, dostatok pohybu a nefajčiť.

Nie je jednoduché sledovať každodenne zloženie stravy, ktorú prijímame. Ak máte pocit, že váš organizmus nedostáva dostatočné množstvo živín, zvažte užívanie výživových doplnkov, ktoré ponúkajú vyvážené množstvo látok potrebných pre zdravie očí.

Jedným z nich môže byť napríklad aj Ocuвите® LUTEIN forte, výživový doplnok, ktorý zaisťuje optimálnu výživu očí. Obsahuje unikátnu kombináciu karotenoidov, luteínu a zeaxantínu, vitamínov C a E a minerálov zinku so selénom, teda látky podporujúce kvalitu zraku.

Keď žlčník hnevá

Súčasný životný štýl nahráva zvyšovaniu počtu a frekvencie problémov s trávením. Zvyšujúcu tendenciu majú aj problémy so žlčníkom. Charakteristické sú prudkou pichľavou bolesťou pod pravým rebrovým oblúkom. Pokiaľ máte problémy s trávením, ktoré sa vyskytujú pri chronických ochoreniach pečene a žlčových ciest, siahnite po osvedčenom lieku Febichol od spoločnosti Novartis. Po prehltnutí liek v tenkom čreve uvoľní liečivú látku, ktorá zvýši vylučovanie žlče z pečene, a tým odstráni alebo zmierni tráviace ťažkosti, ako sú bolesti a tlaky, vracanie, nadúvanie, preháňanie, nechutenstvo a neznášanlivosť mastných či mäsitých jedál. Voľnopredajný liek Febichol je vhodný na zmiernenie bolesti pred chirurgickým odstránením žlčníka aj potom alebo pri hepatitíde. Liek je na vnútorné použitie. Pred použitím si pozorne prečítajte písomnú informáciu pre používateľa, prípadne sa poraďte s lekárom alebo lekárnikom. Viac na www.febichol.cz.

Nie je tabletka

ako tabletká

Osvedčený multivitamin v chutnej želatínovej forme

Žiadajte v lekární

WALMARK®